

Somfai László:  
Komponálás a kiadás esélye nélküli években  
Bartók és a Nagy Háború<sup>1</sup>

Bár a háború kitörését követő hónapokban Bartók nem komponált – megszakította a Fából faragott táncjáték és a 2. vonósnégyes írását –, 1915 tavaszán új műveket fejezett be (román gyűjtésein alapuló zongora ciklusokat), 1916-ban fontos kompozíciók sora keletkezett (Szvit op. 14 zongorára, op. 15–16 dalciklusok stb.), és 1917–1918 legtermékenyebb évei közé tartoztak. A bécsi Universal Editionnal 1918. júliusban kötött szerződés alkalmat adott egyes, évek óta kiadásra váró művei jelentős revideálására. E dolgozat három esetet vizsgál: az 1914-ben Rózsavölgyinél már kiadásra kész Tizenöt magyar parasztdal 1918-as átalakítását, három új tétel beiktatását, az op. 14 jelzésű Szvitből kihagyott II. tétel kérdését, s annak magyarázatát, miért csupán három etűd lett az op. 18 „hat vagy hét” darabra tervezett sorozatából.

---

<sup>1</sup> A 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum és Kutatócsoport által, *A zene és a nagy háború* címmel, 2014. november 27-én megrendezett konferencián elhangzott előadás absztraktja.